

StOKpaardje

Nieuwsbrief van Stichting 't Oude Kinderboek
jaargang 10, nummer 2, 2014

Colofon

Stichting 't Oude Kinderboek
"de Bibliotheek Deventer"
Brink 70
7411 BW Deventer
0570-675700
info@stichtingtoudekinderboek.nl
www.stichtingtoudekinderboek.nl
issn 1873-9474 (gedrukt)
issn 2211-7989 (online)
IBAN NL18 RABO 0140 7488 65
StOK is een ANBI

Doelstelling:

Het verzamelen, bewaren, ter inzage geven, uitlenen van en informeren over in principe niet recent verschenen kinderen jeugdliteratuur, in het bijzonder uit het Nederlandse taalgebied.

Van het bestuur

'Grenzeloze liefde voor het kinderboek'

Met deze kop bij een zeer enthousiast artikel in de Spectrum bijlage van de Stentor van zaterdag 1 februari 2014 heeft Anne Boer het wezen van StOK getypeerd. Het kon niet beter!

Frisse start in Deventer.

Het depot op de 'Thomas Zolder' is compleet ingericht. De boeken staan in lange rijen stellingen, exact op volgorde, klaar voor gebruik. De presentatieruimte 'Lijsje Lorresnor', de plaats waar in witte kasten en achter en onder glas de voorgrondcollectie staat opgesteld, is bijna voltooid. Half maart zijn we gaan proefdraaien. Sindsdien kan men via de eigen Overijsselse bibliotheek StOKboeken reserveren. Hiervan wordt al gebruik gemaakt. Vanaf half mei kan tijdens alle openingsuren van de Bibliotheek Deventer een deel van onze boeken uit de voorgrondcollectie rechtstreeks worden geleend. In een aantal vitrines worden kwetsbare, zeldzame boeken en/of boeken rond bepaalde thema's tentoongesteld. De boeken die ter verkoop worden aangeboden, staan in afgesloten kasten achter glas, zodat men een goede indruk kan krijgen van het aanbod.

Op de uren dat 'contactpersonen' van StOK aanwezig zijn (voorlopig op dinsdag, woensdag en donderdag tussen 10.00 en 16.00 uur) is méér mogelijk. Bezoekers kunnen dan worden geïnformeerd en/of onder begeleiding van een medewerker naar het depot op de 'Thomas Zolder' gaan om de hele collectie te bekijken en eventueel boeken daaruit te lenen. Ook is het mogelijk, in een nostalgische hoek, die boeken in te zien die alleen ter inzage zijn.

Werk achter de schermen.

We zijn een 'kinderboekenleenmuseum'. Het geautomatiseerde uitleensysteem van de BD is natuurlijk heel geschikt voor stevige - en liefst geplastificeerde - boeken, maar minder voor tere oude exemplaren. Het bleek noodzakelijk om een tweedeling in ons boekenbestand te maken: een deel wordt gekenmerkt als uitleenbaar conform onze uitleenfunctie, een ander als ter inzage aanwezig conform onze museumfunctie. Extra factoren waarmee we rekening moesten houden bij de vermelding in de digitale catalogus en de 'labeling'. Elk boek krijgt aan de binnenzijde een barcode, een kleine StOK sticker en een tag (een chip met antenne). We zijn begonnen met de boeken voor 'Lijsje Lorresnor', daarna volgen de boeken die via de bibliotheken kunnen worden aangevraagd.

Publiciteit.

Vooral dankzij het artikel in de Stentor hebben zich veel nieuwe medewerkers aangemeld, met mogelijk een leidinggevende. Vooral nog wordt het leiding geven door de voormalige coördinator en vanuit het bestuur opgevangen maar dit gemis aan kader heeft wel tot gevolg dat nieuwe medewerkers pas geleidelijk aan kunnen worden ingewerkt. Genoemd artikel is, al dan niet aangepast, in het hele verspreidingsgebied van de Wegener pers verschenen. Voor veel lezers was het artikel een mooie aanleiding om StOK met boekenschenken te verblijden. De selectie hiervan en het invoeren in de digitale catalogus zal nog veel tijd vergen.

Zoeken op internet.

Op onze website www.stichtingtoudekinderboek.nl kunt u op de homepage rechts via de StOK-catalogus zien of het boek dat u zoekt bij StOK aanwezig is. De titels van StOK zijn oranje gekleurd.

Feestelijke opening.

De voorbereidingen voor de voorgenomen feestelijke opening (in sprookjessfeer en met Soete Suijkerbol) vorderen. Noteert u vast datum en tijdstip: 17 mei 14.00 uur in uw agenda! Naar verwachting zijn dan alle startperikelen achter de rug en kunnen we ons met een grotendeels vernieuwde ploeg en met evenveel 'grenzeloze liefde' gaan bezighouden met uw en ons cultuurbezit: het oude kinderboek.

Reint Jan Terbijhe, voorzitter StOK

Stichting 't Oude Kinderboek heeft ernaar gestreefd om de rechten betreffende de illustraties en de afbeeldingen te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten hierop te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot Stichting 't Oude Kinderboek wenden.

Zonder toestemming van StOK mag niets uit de artikelen worden overgenomen.

1864 – 2014: 150 jaar Kluitman – Aflevering 2

Welk schilderij wordt in deze rebus bedoeld? N8W8. Welke heel oude taal wordt hier geschreven? Ti Sbe Terwe Ini Gda 'n Ni Ets. In welk geval is twee maal twee gelijk aan zes? Oplossingen in [lees meer]. Hoe knutsel je tien tollen in elkaar? Lees het in *Bij Regen en Zonneschijn*, uitgegeven in 1918 door Gebr. Kluitman's Uitgevers-Maatschappij, Alkmaar.

[[lees meer](#)]

Boekbespreking Zó-Zit-Dat

Een topper uit de internationale kinder- en jeugdliteratuur, zo mag dit boek worden betiteld. En niet alleen omdat Walt Disney naar een ánder boek van dezelfde schrijver een heel bekend geworden tekenfilm –*The jungle book* uit 1967– heeft gemaakt. We hebben het over *Zó-zit-dat* (Just so stories for little children) van Nobelprijz winnaar Rudyard Kipling.

[[lees meer](#)]

Wipneus en Pim en hun laatste adoptievader

BD directeur Jos Debeij wijst ons op een artikel van Gard Simons over de auteurs van de Wipneus en Pim-boekjes, waarvan er 40 verschenen zijn tussen 1948 en 1985. De schrijvers waren vijf Broeders van Maastricht: Bruno, Josephus, Wichard, Alfred en Gregorio. Van de boekjes zijn er 4.000.000 verkocht! Opvallend in de typografie is de zwarte vette letter. De meningen daarover zullen wel verdeeld zijn. De meeste deeltjes staan bij StOK op de planken en er bestaan ook twee geluidscassettes met Wieteke van Dort als voorlezer.

[\[lees meer\]](#)

Vitrines

Op onze nieuwe locatie in de Deventer Bibliotheek hebben we helaas geen echte etalage meer, maar in plaats hiervan een flinke vitrine in de hal. Na een kleine zoektocht naar een mooie in het oog springende plaats hebben we een plekje gevonden onderaan de trap die naar de eerste verdieping voert, waar onze presentatie- en uitleenruimte 'Lijsje Lorresnor' zich bevindt.

Grote diversiteit

Om direct een beetje een beeld te geven van de diversiteit aan boeken die bij ons te bekijken en te leen zijn, staan er van allerlei bekende kinderboeken minstens zes verschillende edities. Minstens honderd jaar geleden werd er al gesmuld van *Alleen op de wereld*, *Avonturen van Dik Trom*, *Pietje Bell*, *Heidi*, *De Negerhut van Oom Tom*, *Schoolyduin* en *De kleine Lord*. En nu nog worden deze bestsellers uitgegeven, gelezen en verfilmd. Het is aardig de eerbiedwaardige eerste uitgaven te vergelijken met de modernere, soms ingekorte en heel anders geïllustreerde versies.

Drie vitrines

In 'Lijsje' beschikken we over drie vitrines, één staande en twee platte. De staande is ingericht met prentenboeken. Deze zijn bijna allemaal te kwetsbaar om uit te lenen via het leenstelsel van de Bibliotheek, omdat ze niet bestand zijn tegen het geweld van het inleversysteem. Op de 'Thomas Zolder', waar onze voorraad ligt, komen deze boeken niet echt tot hun recht. Dus kan men de komende maand *Mapje en Papje in het hazenbos*, *Hansje in het Bessenland*, *Flapje Wildsnuit* en *Eén emmertje water* in de presentatieruimte bewonderen.

Ook de 'bijzondere boekvormen', waaronder pop-up-boeken, uitgaven in de vorm van poezen, teddyberen of een ezeltje en boekjes met een spiraalbandje, leenden we in Zutphen al niet uit, omdat ze erg kwetsbaar zijn. Nu komen ze helemaal tot hun recht in een van de platte vitrines. De andere platte is in gebruik voor meer bijzondere verkoopboeken, als trekkertje voor ons assortiment dubbele boeken, dat we tegen een zacht prijsje van de hand doen om enigszins de kosten van onze stichting te dekken.

Toch een etalage

De hele presentatieruimte is eigenlijk een beetje een etalage; veel boeken die te leen zijn, liggen uitgestald door de hele ruimte heen!

Recente schenkingen

Lenteliedjes, door Rie Cramer met muziek van Geertruida Vogel, uitgegeven door W. de Haan te Utrecht in 1914. Met stofomslag, 12 gekleurde illustraties, 28 ongenummerde pagina's. Afmetingen: 24 x 16 cm. Genre: Liedjesbundels; Muziekprentenboeken.

Nieuwe versjes, door Marie Hildebrandt met tekeningen van Nellie Spoor, uitgegeven door W. de Haan te Utrecht in 1913. 12 illustraties in zwart-wit met twee steunkleuren: groen en roodbruin. 24 ongenummerde pagina's. Afmetingen: oblong 21 x 29 cm. Genre; Prentenboek; Gedichtenbundels. (Zie dit boek op het Geheugen van Nederland*)

Goede Bekenden, verzameld en van pianobegeleiding voorzien door Johan de Veer met tekeningen van André Vlaanderen. Uitgegeven door Scheltens & Giltay te Amsterdam, ca. 1910. Illustraties in zwart-wit met steunkleur. 64 pagina's. Afmetingen 23 x 32 cm. Genre: Liedjesbundels; Muziekprentenboeken.

Onze juweeltjes, schrijver onbekend, illustraties van Jacob Jansma. Uitgegeven door Cor B. Smit's muziekhandel te Amsterdam in ca. 1930. Slappe kaft. Silhouetten in zwart-wit. 14 pagina's. Afmetingen: 24 x 32 cm. Genre: Kinderliedjes; muziek.

De avonturen van Piet Guit, Zijn Klepper en zijn Haust Beschuit, tekst van Antoinette van Dijk en tekeningen van M. Güthschmidt, uitgegeven door de Koninklijke Haust fabrieken te Amsterdam in 1925. Reclame-uitgave met ingeplakte plaatjes in kleur. 30 pagina's. Afmetingen: 23 x 29 cm. Genre: Plaatjesalbums; Rijmvertellingen; Reisverhalen; Negerverhalen; Reclame-uitgaven. (Zie dit boek op het Geheugen van Nederland *)

* De website www.hetgeheugenvannederland.nl presenteert u 833.928 beelden uit 133 collecties van 100 instellingen. Ook bereikbaar via www.kb.nl→Exposities & collecties: Webexposities.

Voorbeeld: link: [De avonturen van Piet Guit zijn Klepper en zijn Haust beschuit](#) en link: [Nieuwe versjes](#)

Onderaan de pagina kan er door het boek gebladerd worden: probeer maar eens!

Agenda

&

Berichten

Feestelijke Opening StOK op zaterdag 17 mei om 14.00 uur aan de Brink in Deventer. Stichting 't Oude Kinderboek opent die dag haar deuren in de Bibliotheek Deventer. Daarmee wordt de voormalige Gelderse (Zutphen) instelling een Overijsselse. De opening zal niet onopgemerkt plaatsvinden.

In het kader van *200 jaar Koninkrijk* vindt er in Winsum (Gr.) een expositie plaats. Een bijzondere verzameling kinderboeken en allerlei voorwerpen van het Koninklijk Huis zijn er te zien bij Stichting Kinderboek Cultuurbezit.
Info: www.kinderboekcultuurbezit.nl

Bij *Google Afbeeldingen*, zoekwoord (Oude)Kinderboeken, vindt u een grote en gevarieerde hoeveelheid plaatjes van (oude) kinderboeken met verwijzingen.

Gaat u eens bladeren in *Aardige sprookjes* te vinden op de onvolprezen website van onze nationale *Koninklijke Bibliotheek*. Ingewikkeld? Nee. Schalen, roteren en zoomen leert u vanzelf door flink op de toetsen te drukken en ze allemaal te proberen. Uw moeite zal zeker worden beloond. Informatie en route: www.kb.nl→Exposities & collecties: Bladerboeken→Aardige sprookjes.

Heeft u naar aanleiding van de nieuwsbrief vragen of opmerkingen, dan kunt u [ons mailen](#).

Copyright Stichting 't Oude Kinderboek | Dit bericht ongewenst? [klik hier om uzelf uit te schrijven](#)

De laatste adoptievader van Wipneus en Pim

Het zijn maar een paar meter van de Maastrichtse Brusselsestraat naar de ingang van verzorgingstehuis De Beyart, maar achter de toegangspoort lijkt een andere wereld te beginnen. Het uit 1890 stammende kloostercomplex straalt een serene rust uit en zijn tuinen roepen associaties op met een Bijbelse Hof van Eden. De Beyart is het voormalige moederhuis van de Broeders van Maastricht, een in de negentiende eeuw gestichte kloosterorde. Het is dus niet toevallig dat broeder Alfred hier van zijn welverdiende rust geniet.

De in 1937 in Nijmegen als Hendrikus Johannes Fest geboren broeder Alfred is een bijzondere bewoner: hij is de enige nog levende auteur van de Wipneus en Pim-reeks, de kinderboekenserie die zo ongeveer de hele babyboomgeneratie in haar ban heeft gehouden. In 1948 schrijft broeder Bruno van der Made onder het pseudoniem B. van Wijckmade het eerste Wipneus en Pim-boekje. Bijna veertig jaar en ruim vier miljoen verkochte exemplaren later verschijnt het laatste avontuur van de twee beroemde kabouters.

Opvolger

Broeder Alfred schreef er drie: *Wipneus, Pim en het Groot Raadselboek*, *Wipneus, Pim en de Toverfluiten* *Wipneus, Pim en Tum-Tum*. 'Mijn voorganger, broeder Wichard, vertrok naar Sierra Leone en vroeg mij of ik het wilde overnemen', herinnert broeder Alfred zich. 'Ik keek zijn kopij wel eens na op spelfouten en daarom dacht Wichard dat ik wel een geschikte opvolger zou zijn, maar ik dacht daar zelf heel anders over.' Toch besluit de toen 28-jarige kloosterling de stoute schoenen aan te trekken en in 1965 schrijft hij als B.A. van Wijckmade zijn eerste Wipneus en Pim. 'Ik was onderwijzer en ik testte de kopij op mijn leerlingen. Als die het leuk vonden wist ik dat ik op de goede weg zat.' Elke auteur introduceerde nieuwe personages, die vaker wel dan niet geïnspireerd waren op broeders uit hun congregatie, bijvoorbeeld kabouterkoning Goedhart, waarvoor de broeder-overste model had gestaan. Broeder Alfred bedacht schilderkabouter Klodder, die geënt was op een broeder met de familienaam Lodder, die schilderijen maakte, en Kabouter Spinazie, die was geïnspireerd op een congregatiebroeder die bekend stond om zijn grote fysieke kracht.

Ghana

In 1968 komt er een einde aan het schrijverschap van broeder Alfred. Hij wordt door de congregatie uitgezonden naar Ghana. 'Ik kon uit een aantal landen kiezen. Ik koos voor Ghana omdat er Engels werd gesproken. In de andere landen was Frans de voertaal en dat sprak ik niet zo goed.' In Ghana geeft broeder Alfred leiding aan de Broeders van St. Jozef, een inlandse congregatie die was opgegaan in de Broeders van Maastricht. Samen stichten ze een katholieke middelbare school en later begeleidt broeder Alfred als novicemeester jonge mensen op weg naar het broederschap. In 1991 keert hij terug naar Nederland. 'Ik was mentaal gebroken door mijn tijd in Ghana en de dingen die ik er heb meegemaakt. Eenmaal terug in Nederland raakte ik in een zware depressie.' Ook na enig aandringen wil broeder Alfred niet vertellen wat hem in het Afrikaanse land is overkomen. Maar dat het diep zit is duidelijk.

Na enige tijd krabbelt hij er weer bovenop en bezoekt Ghana nog drie keer: in 1997 voor de viering van zijn 40-jarig broederschap, in 2003 voor het zilveren jubileum van een van zijn eerste novicen en in 2005 om een liederenbundel te laten drukken en uit te geven. Dat laatste bezoek was geen succes en broeder Alfred besluit het West-Afrikaanse land voorgoed te verlaten. Eén depressie was genoeg. 'Ik zal Ghana in mijn hart blijven dragen tot mijn levenseinde, maar ik ga niet meer terug. Die periode heb ik afgesloten.'

Blijft hij Wipneus en Pim ook in zijn hart meedragen? 'Jawel, maar op een andere manier. Wipneus en Pim was alleen maar hartstikke leuk, dat kan ik van Ghana niet zeggen. Bovendien weet niemand meer dat ik ooit drie Wipneus en Pim-boekjes heb geschreven. Ik heb het ook nooit aan de grote klok gehangen.' Dat doen kloosterlingen nu eenmaal niet.

Gard Simons

Artikel uit [LimburgPlus](#), zomer 2010.

=====

Boekbespreking Zó-Zit-Dat

Zó-Zit-Dat, dierenverhalen door Rudyard Kipling (1865-1936), bewerkt naar de oorspronkelijke uitgave *Just so Stories* (1902) door Han G. Hoekstra (1906-1988) en Annie M.G. Schmidt (1911-1995), illustraties Wim Bijmoer (1914-2000), Uitgeverij & Drukkerij Hollandia, Baarn, 1949.

Genre: Etiologische verhalen; Antropomorfistische verhalen; Verhalenbundels; Dierenverhalen.

Aanbevolen leeftijd: 5-12 jaar.

Met dit boek hebben we te maken met een auteur van wereldfaam, met vertalers/bewerkers die met eigen werk nationale en internationale roem genieten, met een boek vol eigenzinnige, geestige en originele verhalen, verhalen die onderdeel uitmaken van een groot oeuvre waarvoor de auteur in 1907 de Nobelprijs voor literatuur heeft gekregen.

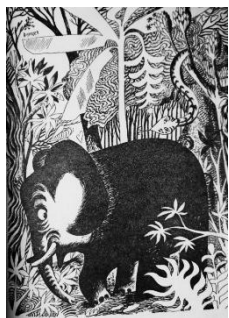
Over de auteurs

Rudyard Kipling, een gevestigde en nog niet vergeten naam uit de wereldliteratuur, werd in 1865 in India – toen nog Brits-Indië – geboren, groeide op in Engeland, woonde en werkte lange tijd in zijn geboorteland en stierf in 1936 in Londen. Kipling publiceerde een behoorlijke reeks romans, korte verhalen, reisbrieven, gedichten en niet te vergeten kinderboeken. Hiervan is *The Jungle Book*, vertekend door Walt Disney in 1967, misschien wel zijn bekendste titel. Hij was de eerste Engelsman die de prestigieuze Nobelprijs ontving. Zijn ideeën over (*cultuur*)*imperialisme* waren voer voor critici en collega-schrijvers, die hem allerlei voor de hand liggende -ismen als fascisme en racisme hebben verweten.

Over de kwaliteit van de vertaling en/of bewerking door Annie M.G. Schmidt en Han G. Hoekstra kan ik moeilijk een onderbouwd oordeel vellen. Het komt me voor dat die van hoog niveau is, mede gelet op de excellente literaire reputatie van beiden. Toch vond ik het geen boek dat makkelijk las, of zich lekker voor liet lezen.

De verhalen zouden gelezen kunnen worden door kinderen van 5 tot 12 jaar. Ondergrens 12 lijkt mij eerlijk gezegd beter. Zo eenvoudig zijn de verhalen niet. Of zou ik de leesvaardigheid en het begrijpend lezen van kinderen, van toen en zeker die van latere generaties, onderschatten?

Illustraties

De oranje-groene illustratie van het stofomslag, de oranje bandtekening, de groen-zwarte schutbladen en de moderne paginagrote zwart-wit tekeningen waren zoals vaker gebeurt de eerste uitnodiging om dit boek even apart te leggen en vervolgens te gaan lezen en bespreken. Dit fraaie karakteristieke illustratieve werk is van de hand van Wim Bijmoer, die nog veel meer voor Annie M.G. Schmidt heeft getekend.

De verhalen

Aangetrokken dus door de mooie illustraties, het woord *etiologisch*, door de literaire naam van Rudyard Kipling, door enkele aansprekende titels van verhalen in het boek, maar ook door de wil weer eens wat anders te lezen, is mijn keuze op *Zó-zit-dat* gevallen.

Wat is *etiologisch*? Etiologie is: De leer van de oorzaken, m.a.w. hoe komt het luipaard aan zijn vlekken, de rinoceros aan zijn huid, de walvis aan zijn keel? Aan de hand van twee verhalen uit het besproken boek zal ik een en ander toelichten: *Hoe het alfabet gemaakt werd* en *Hoe de eerste brief werd geschreven*.

Het is altijd fascinerend te lezen hoe het alfabet is ontstaan dan wel ontstaan zou kunnen zijn. De letter A bijvoorbeeld is volgens Kipling ontworpen via de tekening van een wijd-open bek van een karper die op zijn kop in de modder staat. En de S komt voort uit de tekening van een slang, nadat iemand 'Ssst!' heeft gedaan die nadenkt en niet gestoord wil worden.

De 'eerste brief' zou als volgt zijn geschreven. Vader en dochter gaan samen vissen, d.w.z. met een speer vissen uit het water spiezen; de speer breekt in tweeën. Hoe komt de vader aan een nieuwe spies? Het meisje bedenkt een plannetje om een brief te gaantekenen en die thuis te laten bezorgen. Met een scherpe haaiantand krast ze een tekening in een stuk berkenbast en een voorbijganger bezorgt de brief bij haar moeder. Deze begrijpt eruit dat haar man een speer nodig heeft om zich te verdedigen tegen een belager. Ze haast zich het wapen te gaan brengen.

Bram van IJperen

=====

1864 – 2014: 150 jaar Kluitman – Aflevering 2

Bij Regen en Zonneschijn, een verzameling Verhalen, Versjes, Kunstjes, Raadsels, Knutselwerkjes, Spelletjes enz. enz. bijeengebracht en bewerkt door Henriëtte Blauw (1875-1949), geïllustreerd door M. Morris, en andere illustratoren, 1918, uitgave Gebr. Kluitman, Alkmaar.

Genre: Mengelwerken.

Bij regen en zonneschijn, tussen licht en donker, bij de schemerlamp

Kennelijk waren ze populair, de boeken met verhaaltjes, versjes en allerhande spelletjes, getuige de vele titels die door Kluitman en andere uitgeverijen zijn uitgebracht. Enkele voorbeelden: het hier besproken *Bij Regen en Zonneschijn*, *Onder Onsjes* van dezelfde auteur, *Prettige Winteravonden* door Aletta Hoog en *Tusschen Licht en Donker* en *Bij de Schemerlamp* door L. van Ankum.

De in de titelbeschrijving genoemde bonte verzameling schrijfprodukten, in vaktaal 'mengelwerken' genoemd, kan nog worden uitgebreid met *rebussen*, *gezelschapsspelletjes*, *raadselrijmpjes*, *schaduwbeelden*, *in-één-trek-na-te-teekenen*, *woordspelingen*, *strikvragen*, *zeg-dit-eens-vlug*, *de-vlugge-teekenaar*, *letterraadsels* en *heel-oude-talen*.

Met 240 bladzijden tekst en 8 pagina's Oplossingen een kloek boek om regenachtige en kennelijk ook zomerse dagen door te komen. Het merendeel van de pagina's wordt gevuld met korte verhalen, verhaaltjes en versjes, de rest met varia, d.w.z. allerlei (woord)spelletjes zoals hierboven genoemd. Sommige hiervan werden en worden misschien nog steeds door ooms en opa's aan hun neefjes en kleinkinderen verteld.

Illustraties

Behalve de leuke tekeningen van de Engelsman M. Morris zijn er ook drie paginagrote illustraties van Ernest Aris, en – aan de stijl wellicht herkenbare – plaatjes van de jonge Jeannette Heyligers. De bandtekening toont een jongetje (herkenbaar aan zijn korte haar) gekleed in een jurkje, zittend op het gazon en omringd door vier jonge hondjes. De diertjes krijgen een kluijfe, een dental stick zeggen we nu.

Versjes en verhalen

'k Hoor al forsche hamerslagen
'k Zie al planken hier en daar
Ha, de kermis is ophanden
Hou je weekgeld maar vast klaar
Is je varken goed gespekt
Vul je beurs dan maar direct

In een houten doosje
 Woonde duivel Koosje
 Ieder, ieder oogenblik
 Kreeg je kippenkoorts van schrik
 Want dan sprong die malle guit
 Floep! – opeens zijn woning uit

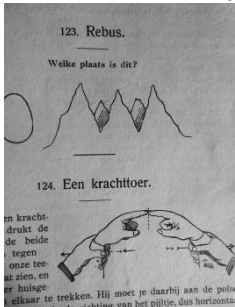
Van de verhalen is er één een stukje cultuurgeschiedenis in een notendop. De burgemeester viert zijn twaalfenhalfjarig ambtsjubileum en dat wordt in zijn gemeente groots aangepakt. De beste man is zeer gezien en ontvangt niet alleen, hij trakteert zelf ook. De kinderen gaan naar de bewaarschool. Voor popjes, fluitjes en zweepjes ga je naar de bazaar, in de papierwinkel koop je mutsen, lampions en serpentines. Bij de banketbakker liggen in glazen stolpjes caramels, ulevellen en suikerboontjes. De zieke stumpertjes uit de gemeente krijgen speel- en snoepgoed van de dames van de 'uitdeeling', de schoolkindertjes amandelkoekjes en chocolade uit een pan. Oude Geurt de tuinman wordt evenmin vergeten en zakken vol bonbons en een kistje lekkere sigaren zijn zijn deel. De dag wordt besloten met een feeëriek tuinfeest, vol slingers en lampions aan stokjes.

Een ander verhaal is *De mislukte kattenpartij*. Een hele horde witte en gestreepte katten zet het op een feesten als de familie op vakantie is. Het partijtje eindigt in een janboel. De ene kat gebruikt de lamp als rekstok, een andere trekt het tafellaken omlaag inclusief de schaal met melk, weer een andere zet de wijzers van de klok op het verkeerde uur. Na afloop druipen ze berouwvol af.

Mengelwerken, een kleine bloemlezing

Heel oude talen (Wat leest ge hieruit?). H Eti Sni Etal Lesgo Udwa Terb Linkt.

Rebus. Getekend: een eitje en een aantal bergen. Welke plaatsnaam bedoelen we?

Een kunstje. De toppen van je wijsvingers tegen elkaar, duimen horizontaal naar elkaar toe, iemand vragen beide polsen te pakken en de vingers los te trekken. Dit lukt niet!

Teekenopgave. Teeken in één trek. (Naar voorbeeld) Een varken met een krulstaartje.

Voor onze meisjes een handwerkje. Maak een kachelhoedje. (Weet u wat dat is?).

Zeg dit eens vlug, foutloos en zonder stotteren. De poetser poetst het poetsgoedpotje blank.

Hoe kunt ge een naald door een muntstukje slaan? (Een oude bekende toch?).

Een variant op het beeldverhaal. Op de linkerpagina een zestal plaatjes en op de rechter de teksten.

Schaduwbeelden. Met een of beide handen afgebeeld op de witte muur: de os, de vos, de eekhoorn, de ezel en de neger.

Een aantal strikvragen. Deze wil ik de lezer niet onthouden. De oplossing staat eronder. 1. Welke stenen vindt men in den Rijn? 2. Wat staat er tusschen Groningen en Maastricht? 3. Waarom gaan zooveel reizigers 's zoomers naar Scheveningen? 4. Waarom is Londen de grootste stad ter wereld?

De oplossingen van de strikvragen: 1. Natte 2. Het woordje *en* 3. Omdat Scheveningen niet naar de reizigers gaat 4. Omdat alle andere steden kleiner zijn. De oplossingen van de vragen uit de lead: Nachtwacht; Tis beter weinig dan niets; In geen geval.

Vele uurtjes leesplezier!

Bram van IJperen